БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 173 (6606)
АВГУСТЫН 30
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Шахтёрой Үдэр

Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй оломиллионно арми советскэ бүхы арадтай хамта өөрынгөө алдарта һайндэр—шахтёрой Үдэрые мүнөө тэмдэглэжэ байна.

Парти ба Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүй оролдолгын ашаар манай ороной нүүрһэнэй промышленность тон богонихон үе соо техническэ талаараа шэнээр зэбсэглэгдэбэ. Манай Эхэ ороной шахтанууд түрүү зэргын советскэ техникээр: нүүрһэнэй комбайннуудаар, малталгын ба ашаа тээлгын шэнэ шэнэ хүсэтэ машинануудаар, бүтээсэ ехэтэй скребково ба ленточнэ конвейернүүдээр, дайнай урда тээхидэ орходоо булюу һайн элдэб түхэлэй электровозууд болон бусад олон механизмуудаар зэбсэглэгдэнхэй.

Шэнэ техникые амжалтатайгаар ашаглалга советскэ шахтёрнуудай ажалые хүнгэдхэнэ, тэдэнэй материальна байдалые улам һайжаруулна. Советскэ правительствын хараалһанай ёһоор, нүүрһэ малтан абалга 1953 ондо 320 миллион үлүүтэй тонно болохо юм. Энэ хадаа 1940 оной хэмжээндэ орходоо 93 процентээр ехэ болоно.

Партиин XIX съездын директивэнүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн манай оронной нүүрһэ малтагшад урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Советскэ Союзай бүхы шахтёрнуудтай хамта, манай Бурят-Монголой шахтёрнууд ажал хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Галуута-Нуурай рудоуправлениин 2-дохи ба 3-дахи шахтануудай коллективүүд 8 һарынгаа даалгабаринуудые августын 25-да, болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнгээ ашаар № 2 шахтын коллектив шахтёрнуудай үдэр хүрэтэр 4 мянга үлүүтэй тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаһан байха юм. Үйлэдбэриин хэдэн зуугаад түрүүшүүл абаһан социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр үлүүлэн дүүргэв. Түрүүшүүлэй тоодо проходчик нүхэр Айсуев, навалоотбойщик нүхэр Казанцев, крепильщигүүд нүхэд Дамбаев болон Мисирхеев, модо зөөгшэ нүхэр Чимитдоржиев ба бусад олон нүхэдороно. Рудоуправлениин барилгада хүндэтэ шахтёр-проходчик нүхэр Беломестных, штукатурщик нүхэр Батухина болон бусад оролдосотойгоор ажаллана.

Рудоуправлениин шахтануудта ажалшадай культурно-ажаһуудалай ба байрын условинуудые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Хэдэн зуун квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Хүүгэдэй сад ба ясли, шахтёрнуудай клуб шэнээр баригдажа байнхай.

Рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд хадаа үйлэдбэриин технологиие һайжаруулха ба хүдэлмэриие механизацилха ябадалда зорюулагдаһан хэдэ хэдэн эмхидхэлэй-техническэ хэмжээнүүдые абаһан байна. Эдэ бүгэдэ нүүрһэ малталгые дээшэлүүлхэ арга боломжо олгоо.

Гэхэ зуура, Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтанууд бии байһан арга боломжонууд ба резервнүүдээ үшөө һулаар ашаглана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зарим шахтанууд цикличностиин графигые эбдэнэ, нүүрһэ малтаха гүрэнэй түсэбые дүүргэдэггүй дээрэһээ гарзатайгаар хүдэлмэрилнэ. Рудоуправлениин шахтанууд байгша оной 8 һарын турша соо хэдэн мянган тонно нүүрһэ гүрэндөө дутуу үгэнхэй. Илангаяа № 5 шахта муугаар хүдэлмэрилнэ. Шахтануудта капитальна барилганууд удаанаар ябуулагдана.

Шахтёрнуудай зорилго юуб гэхэдэ, ойрын үдэрнүүдтэ гээгдэлээ усадхажа, орондоо түсэбһөө гадуур нүүрһэ үгэхэ зэргэтэй.

Заншалта һайндэрөө тэмдэглэхэ зуураа, республикын шахтёрнууд хүдэлмэриингөө дутуунуудые зайсуулха, нүүрһэнэй уурхайе ашаглалгын методүүдые нарижуулан һайжаруулха, нүүрһэ малтан абалгын комплексно механизациие бүри үргэнөөр хүгжөөхэ ба нэбтэрүүлхэ, нүүрһэ малтан абалгын бэлэдхэлэй хүдэлмэриин далайсые үргэдхэхэ ябадалда бүхы хүсэлэлөө залан шэглүүлхэ ёһотой.

Партийна ба профсоюзна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд хадаа ажалай ба гүрэнэй журамые бэхижүүлхэ талаар шууд тэмсэл хэхэ, ажалай түрүү методүүдые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ зэргэтэй. Зорилго юуб гэхэдэ, олониитын ажалай дэбжэлтые толгойлон, табадахи табанжэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө шахтёрнуудай дунда социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно.

Нүүрһэнэй промышленность хадаа тэрэнэй урда парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжотой ба эдэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэринүүд, сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ бүхы советскэ хүнүүдэй, тэрэ тоодо манай алдарта шахтёрнуудай ажалай ба политическэ эдэбхиие улам ехээр бадаруулаа. Ажалшадай ажана байдалые һайжаруулхын түлөө Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгодо харюу болгон манай Бурят-Монголой шахтёрнууд, бүхы советскэ хүнүүд шэнги, түрэл Эхэ оронойнгоо бүри баян, улам хүсэтэй болохын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ байһаниинь лабтай.

Шахтёрнуудай ажалай амжалта

СТАЛИНО. Сталинска областиин горнягуудай түрүү коллективүүд абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэн, шахтёрой һайндэрые угтажа байна. Донбасста һайндэрэй урда тээхи мүрысөө үүсхэгшэд—Румянцевай нэрэмжэтэ Горловско шахтын хүдэлмэришэд 30 мянган тонно нүүрһэ малтан абахын орондо 40 мянган тонно нүүрһэ абаба. Нүүрһэнэйнь тонно бүхэнэй сэн хараалагдаһан сэнһээ нилээд бага байна.

Кузбассай № 2 шахтын коллективтэй мүрысэхэ договор баталһан, «Сталинуголь» трестын челюскинецүүдэй нэрэмжэтэ шахтын горнягууд бүхы 1953 ондо гэжэ абаһан уялгануудаа дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур түлишэ тээһэн 8-дахи эшелон эндэһээ августын 22-то ябуулагдаба.

КОХТЛА-ЯРВЕ. «КЯВА» гэдэг шахтын горнягууд шахтёрой һайндэртэй дашарамдуулан абаһан уялгануудаа августын 22-то дүүргэбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур абтаһан 30 эшелон түлишэ ябуулагдаба. Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада сланцын тонно бүхэнэй өөрынь үнэ 1,5 түхэригөөр химдарба.

Шахтада түрүү техникэ саг үргэлжэ ерэнэ: Уралай хүдэлмэришэд —«КМП—1» гэжэ үрэмдэн малталгын хүсэтэ машинануудые, Донбассай машина бүтээгшэд —электровозуудые, Украинын хүдэлмэришэд—газар хюһадаг транспортёрнуудые эльгээнэ. Москваһаа, Ленинградһаа, Уралһаа — ленточнэ конвейернүүдые, электродвигательнүүдые ба үдэрэй гэрэлтэй лампануудые эльгээбэ.

Хадада хүдэлмэрилхэ шэнэ техникэ хадаа газар доро бүтээгдэдэг ажалай системые һайжаруулха, ажалай шэнэ арга методүүдые нэбтэрүүлхэ эрилтэ табиба.

Эстонско горнягуудта Донбассай ба Кузбассай шахтёрнууд туһалхаяа ерэбэ. Донецкэ забойщик Аким Латышев «Кява» шахтада ерэжэ, штрегүүдые рамануудаар бүхэлэлгэ түргөөр хэхэ метод нэбтэрүүлхэ ябадалдань сланцевигүүдтэ туһалба.

«Кява» шахтын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд һаяшаг Сталинай нэрэмжэтэ Кузнецкэ шахтада ерэжэ, комплексно бригадануудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые, лава соохи ажалые цикличнээр эмхидхэлгын метод шудалһан байна. Тэрэнэй ашаар, сланец үйлэдбэрилэгшэдэй ажалай бүтээсэ 1946 онойхитой сасуулхада 2,4 дахин, сланец гаргалга — 5 дахин ехэ болобо.

Сталиногорск. (Московско область). Московско бассейнэй горнягууд шахтёрой һайндэрые ажалай амжалтануудаар угтана.

ТАСС-эй корреспондентдэ «Москвауголь» комбинадай начальник Д. Г. Оникын мэдээсэһэнэй ёһоор, дайнай урда тээ байһанһаа 4 үлүүтэй дахин ехэ нүүрһэн мүнөө бассейндэ гаргагдана. (ТАСС).

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын 1953 оной Гүрэнэй бюджет тухай
ХУУЛИ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Статья 1. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиһан, Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын 1953 оной Гүрэнэй бюджедые Бюджетнэ комиссиин элидхэл тушаа абтаһан хубилалтануудтайгаарнь баталха, сохомлон хэлэхэдэ: доходынь 57.640.589 мянган түхэриг, гаргашань 57.551.161 мянган түхэриг, тиихэдэ доходынь гаргашаһаа 89.428 мянган түхэригөөр ехэ байха, тэрэнһээ гадна, саашадаа дамжан орохо бюджетнэ мүнгэ зөөриин үлэгдэлнүүд 1954 оной январиин 1-дэ 1.726.565 мянган түхэриг байха болоно.

Статья 2. РСФСР-эй 1953 оной Гүрэнэй бюджет соо арадай ажахые финансировалгада гаргашалагдахаар 10.926.037 мянган түхэриг, тэрэнһээ гадна, предприятинууд болон ажахын организацинуудай өөһэдынь зөөриһөө 8.198.180 мянган түхэриг гаргаша тогтоохо, энэнь 1952 онойхидо орходоо 2.075.978 мянган түхэригөөр ехэ болохо байна.

Статья 3. РСФСР-эй 1953 оной Гүрэнэй бюджет соо социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта хамта дээрээ 40.990.301 мянган түхэриг һомолхо, энэ хадаа 1952 онойхидо орходоо 2.495.424 мянган түхэригөөр ехэ болохо байна.

Социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта гаргашалагдаха тус тус гаргашануудые доро дурсагдагша хэмжээтэйгээр тогтоохо:

а) гэгээрэл болон культурын талаар — ниитэ һуралсалай эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта, техникумүүдтэ болон тусхайта дунда һуралсалай бусад һургуулинуудта; дээдэ һургуулинуудта ба научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта; фабрично-заводской һуралсалай һургуулинуудта, курсануудта ба хүдэлмэришэд, колхознигууд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ бусад хэмжээ-ябуулгануудта; библиотекэнүүдтэ, культурын ордонгууд болон байшангуудта, клубуудта, театрнуудта, хэблэлдэ ба гэгээрэлэй болон культурын талаар бусад хэмжээ-ябуулгануудта хамта дээрээ 22.307.765 мянган түхэриг, энэ хадаа 1952 онойхидо орходоо 830.618 мянган түхэригөөр ехэ болохо байна;

б) элүүрые хамгаалгын талаар — больницануудта, диспансернүүдтэ, нарайлалгын гэрнүүдтэ, үхибүүдэй яслинуудта, санаторинуудта ба хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлдэг бусад эмхи зургаануудта; спортивна ба физкультурна хэмжээ-ябуулгануудта хамта дээрээ 13.179.204 мянган түхэриг, энэ хадаа 1952 онойхидо орходоо 1.192,880 мянган түхэригөөр ехэ болохо байна.

Хүн зоной элүүрые хамгаалгын хэрэгые саашадаа һайжаруулхын тулада больницанууд, поликлиникэнүүд болон медицинскэ бусад эмхи зургаануудые түхеэрэлгээр, дотор хубсаһаар, ажахын зэбсэгүүдээр эрхим һайнаар хангахын тулада 1953 ондо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй элүүрые хамгаалгада хараалһан гаргашанууд дотор 851.258 мянган түхэриг нэмэжэ баталха, тэрэ тоодо үбшэнтэнэй эдеэ хоолой нормые дээшэлүүлгэдэ 303.123 мянган түхэриг, медикаментнүүдтэ гаргашалха гаргашануудые ехэдхэлгэдэ 128.333 мянган түхэриг, больницануудта дотор хубсаһа нэмэжэ абахын тулада 183.100 мянган түхэриг, медицинскэ болон ажахын зэбсэгүүдые нэмэжэ абахын тулада 159.500 мянган түхэриг, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые капитальнаар заһабарилхын тулада 77.200 мянган түхэриг;

в) социальна тэдхэмжэ ба социальна страхованиин талаар — ажалай инвалидуудта ба тэдээнэй бүлэнэртэ пенси болон тэдхэмжэ үгэхын тулада; инвалидуудай байшангуудые барижа байхын тулада ба бусад пенсинүүдые үгэхын тулада — хамта дээрээ 5.503.332 мянган түхэриг, энэ хадаа 1952 онойхидо орходоо 471.926 мянган түхэриг ехэ болохо байна.

Статья 4. Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын 1953 оной республиканска бюджедые доходой талаар 39.775.140 мянган түхэриг, гаргашын талаар 39.685.712 мянган түхэриг байхаар, тиихэдэ доходынь гаргашаһаа 89.428 мянган түхэриг үлүү байхаар баталха, тэрээнһээ гадна, саашадаа дамжан орохо бюджетнэ мүнгэ зөөриин үлэгдэлнүүд 1954 оной январиин 1-дэ 359.914 мянган түхэриг байха болоно.

Статья 5. РСФСР-эй хизаарнууд, областьнууд, республиканска мэдэлэй городууд ба автономно советскэ социалистическэ республикануудай 1953 оной бюджедүүдые доро дурсагдагша сумматайгаар баталха:

Хизаарнуудай, областьнуудай, республиканска мэдэлэй городуудай ба автономно республикануудай нэрэ	Доходуудай ба гаргашануудай талаар (мянган түхэригөөр)	Тэрэнһээ гадна, 1954 оной январиин 1-дэ бюджетнэ мүнгэнһөө саашадаа орохо үлэгдэлнүүд (мянган түхэригөөр)
1. Алтайска хизаар	769.334	32.662
2. Краснодарска хизаар	1.061.880	42.696
3. Гор. Сочи	56.747	700
4. Гор. Красноярск	105.703	1.250
5. Красноярска хизаар	712.784	31.700
6. Приморско хизаар	433.093	12.300
7. Ставропольско хизаар	589.569	22.600
8. Хабаровска хизаар	837.007	26.200
9. Амурска область	284.983	9.600
10. Архангельска область	497.053	18.100
11. Астраханска область	283.846	8.376
12. Брянска область	473.644	19.789
13. Великолукска область	284.890	10.616
14. Владимирска область	475.444	14.772
15. Вологодско область	526.399	20.800
16. Воронежско область	899.743	36.200
17. Гор. Горький	334.219	4.100
18. Горьковско область	768.260	29.600
19. Грозненско область	249.030	7.200
20. Ивановска область	550.753	15.176
21. Иркутска область	546.729	18.600
22. Калининградска область	278.507	6.999
23. Калининска область	622.478	21.817
24. Калужска область	375.946	13.700
25. Кемеровскэ область	722.176	19.107
26. Кировскэ область	711.145	28.634
27. Костромской область	367.235	13.800
28. Крымскэ область	410.327	11.200
29. Гор. Севастополь	114.512	1.500
30. Гор. Куйбышев	263.245	3.600
31. Куйбышевска область	457.409	17.300
32. Курганска область	340.391	13.600
33. Курска область	725.061	34.560
34. Гор. Ленинград	1.977.837	28.000
35. Ленинградска область	521.848	15.500
36. Гор. Молотов	201.327	2.500
37. Молотовско область	754.853	24.600
38. Гор. Москва	3.716.066	44.600
39. Московско область	1.865.257	48.500
40. Мурманска область	259.032	5.800
41. Новгородско область	328.552	11.042
42. Гор. Новосибирск	261.729	3.500
43. Новосибирскэ область	445.957	19.000
44. Гор. Омск	158.529	2.000
45. Омско область	389.702	18.253
46. Орловско область	458.391	19.452
47. Пензенскэ область	484.161	19.002
48. Псковско область	267.511	9.718
49. Гор. Ростов-на-Дону	218.653	2.700
50. Ростовско область	783.689	27.183
51. Рязанска область	592.970	23.665
52. Гор. Саратов	208.190	2.700
53. Саратовска область	587.913	22.856
54. Сахалинска область	464.199	13.900
55. Гор. Свердловск	304.994	3.900
56. Свердловско область	1.022.991	27.000
57. Смоленскэ область	486.621	19.100
58. Гор. Сталинград	213.946	2.550
59. Сталинградска область	494.005	19.200
60. Тамбовско область	509.218	21.644
61. Томско область	300.136	12.200
62. Тувинска автономно область	128.209	3.500
63. Тульска область	506.856	17.101
64. Тюменскэ область	477.447	20.988
65. Ульяновска область	376.802	14.712
66. Гор. Челябинск	205.846	2.500
67. Челябинска область	654.374	16.900
68. Читинскэ область	372.986	13.500
69. Чкаловска область	593.240	21.800
70. Ярославска область	535.826	16.957
71. Татарска автономно Советскэ Социалистическэ Республика	996.992	37.700
Тэрэ тоодо гор. Казань	192.133	2.000
72. Башкирска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	990.825	42.000
Тэрэ тоодо гор. Уфа	89.412	1.600
73. Дагестанска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	423.824	17.000
74. Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	268.430	8.600
75. Кабардинска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	168.559	6.500
76. Коми Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	251.676	9.500
77. Марийска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	249.731	9.355
78. Мордовско Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	350.416	15.691
79. Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	216.163	6.800
80. Удмуртска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	456.767	16.000
81. Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	349.034	14.218
82. Якутска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	417.745	16.500

Статья 6. 1953 ондо хүн зонһоо орохо подоходно налогһоо, хүдөө ажахын налогһоо, СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе ба үсөөн бүлэтэй гражданинуудһаа орохо налогһоо, захилгаар тараагдадаг гүрэнэй урьһаламжануудһаа, машинно-тракторна станцинуудай доходуудһаа, эрьесын налогһоо РСФСР-эй хизаарнууд, областьнууд, республиканска мэдэлэй городууд болон автономно советскэ социалистическэ республикануудай бюджедүүдтэ орохо мүнгэ зөөрие иимэ хэмжээтэйгээр тогтоохо:

Хизаарнууд, областьнууд республиканска мэдэлэй городууд ба автономно республикануудай нэрэнүүд	Орохо мүнгэ зөөри процентээр: Хүн зонһоо орохо подоходно налогһоо	Хүдөө ажахын налогһоо	СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе, үсөөн бүлэтэй гражданинуудһаа орохо налогһоо	Захилгаар тараагдадаг гүрэнэй урьһаламжаһаа	Машинно-тракторна станцинуудай доходуудһаа	Эрьесын налогһоо
1. Алтайска хизаар	50	36	61	50	15	14,0
2. Краснодарска хизаар	30	29	37	40	16	7,5
3. Гор. Сочи	10	—	15	20	—	7,0
4. Гор. Красноярск	5	—	10	10	—	12,0
5. Красноярска хизаар	35	30	39	50	25	7,2
6. Приморско хизаар	15	30	28	28	24	2,0
7. Ставропольско хизаар	30	50	43	50	20	7,2
8. Хабаровска хизаар	15	100	49	50	60	4,6
9. Амурска область	50	40	39	40	21	9,3
10. Архангельска область	25	50	41	50	50	8,2
11. Астраханска область	35	60	39	50	30	12,5
12. Брянска область	60	35	59	50	26	16,5
13. Великолукска область	50	50	80	60	30	30,4
14. Владимирска область	30	30	40	40	25	6,4
15. Вологодско область	50	50	61	50	29	14,8
16. Воронежско область	50	30	48	40	16	10,8
17. Гор. Горький	5	100	6	5	—	1,2
18. Горьковско область	25	40	38	40	23	10,6
19. Грозненско область	30	50	38	50	21	9,7
20. Ивановска область	20	30	43	40	28	5,2
21. Иркутска область	20	32	38	30	32	5,1

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын 1953 оной Гүрэнэй бюджет тухай

Х У У Л И

(Түгэсхэл)

Хизаарнууд, областьнууд, республиканска мэдэлэй городууд ба автономно республикануудай нэрэнүүд	орохо мүнгэ зөөри процентээр					
	Хүн зониһоо орохо подоходно налогһоо	Хүдөө ажахын налогһоо	СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе, үсөөн бүлэтэй гражданинуудһаа орохо налогһоо	Захилгаар тараагдадаг гүрэнэй урьһаламжаһаа	Машинно-тракторна станцинуудай доходуудһаа	Эрьесын налогһоо
22. Калининградска область	30	70	59	50	100	8,2
23. Калининска область	35	35	47	40	23	6,2
24. Калужска область	50	40	60	50	34	23,8
25. Кемеровскэ область	15	30	21	30	26	5,7
26. Кировскэ область	50	40	48	50	25	11,7
27. Костромской область	40	40	59	50	25	15,0
28. Крымскэ область	25	60	37	50	28	5,5
29. Гор. Севастополь	30	100	50	50	—	26,0
30. Гор. Куйбышев	5	—	7	10	—	1,4
31. Куйбышевска область	30	40	58	50	20	18,6
32. Курганска область	50	50	59	50	25	21,5
33. Курска область	50	35	58	50	17	20,2
34. Гор. Ленинград	5	100	6	5	—	1,4
35. Ленинградска область	30	50	60	50	44	15,0
36. Гор. Молотов	5	—	6	10	—	2,2
37. Молотовско область	25	30	40	50	25	11,3
38. Гор. Москва	5	100	6	5	—	1,5
39. Московско область	10	30	27	25	38	5,3
40. Мурманска область	25	100	41	40	100	5,5
41. Новгородско область	50	50	59	50	45	18,8
42. Гор. Новосибирск	5	—	7	5	—	2,2
43. Новосибирскэ область	60	50	80	60	30	27,4
44. Гор. Омск	5	—	5	5	—	2,9
45. Омско область	100	70	100	90	25	64,0
46. Орловско область	60	50	70	60	27	24,6
47. Пензенскэ область	50	50	65	50	20	10,6
48. Псковско область	60	50	100	60	30	35,4
49. Гор. Ростов-на-Дону	4	100	4	4	—	0,1
50. Ростовско область	20	40	40	50	15	9,9
51. Рязанска область	60	40	60	50	25	19,8
52. Гор. Саратов	5	—	4	6	—	2,0
53. Саратовска область	50	40	61	60	15	25,9
54. Сахалинска область	30	100	60	70	100	13,7
55. Гор. Свердловск	4	100	5	4	—	1,3
56. Свердловско область	15	28	30	30	35	6,9
57. Смоленскэ область	60	40	70	51	28	25,1
58. Гор. Сталинград	10	—	8	10	—	4,2
59. Сталинградска область	50	50	100	60	21	31,4
60. Тамбовско область	40	35	60	50	21	22,0
61. Томско область	40	70	70	50	23	9,2
62. Тувинска автономно область	100	100	—	100	100	91,0
63. Тульска область	20	30	39	40	34	8,2
64. Тюменскэ область	40	50	61	50	29	26,8
65. Ульяновска область	50	40	51	50	27	16,2
66. Гор. Челябинск	5	—	4	5	—	1,0
67. Челябинска область	15	30	40	40	32	6,6
68. Читинскэ область	25	50	38	40	17	11,9
69. Чкаловска область	30	40	50	50	21	14,2
70. Ярославска область	20	30	41	40	30	6,7
71. Татарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	35	30	49	50	24	10,5
Тэрэ тоодо гор. Казань	5	—	11	5	—	2,2
72. Башкирска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	40	30	59	50	30	11,9
Тэрэ тоодо гор. Уфа	5	—	7	6	—	2,3
73. Дагестанска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	50	80	100	60	50	40,6
74. Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	50	40	50	50	50	12,4
75. Кабардинска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	40	50	60	60	30	19,6
76. Коми Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	20	55	29	40	100	7,5
77. Марийска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	50	50	80	60	50	29,3
78. Мордовско Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	50	50	80	60	32	32,5
79. Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	50	78	47	60	50	6,1
80. Удмуртска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	45	40	58	50	30	12,0
81. Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	40	50	61	50	40	28,7
82. Якутска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика	100	100	100	100	100	77,8

Статья 7. РСФСР-эй хизаарнууд, областьнууд, республиканска мэдэлэй городууд ба автономно советскэ социалистическэ республикануудай бюджедүүдтэ 1953 ондо орохо оролгые иимээр тогтоохо:

а) ой модонһоо орохо доходһоо 40 процент

б) үмсын ажахынуудай моридто һомологдохо гүрэнэй налогһоо 75 процент

в) колхозуудһаа орохо подоходно налогһоо 35 процент

Статья 8. РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое баталха гэбэл: 1951 ондо доходой талаар 55.821.023 мянган түхэриг, гаргашын талаарнь 54.830.357 мянган түхэриг байба, тиихэдэ доходынь гаргашаһаа 990.666 мянган түхэригөөр ехэ болоһон байгаа, тэрээнһээ гадуур, саашадаа дамжан орохо бюджетнэ мүнгэ зөөриин үлэгдэлнүүд 1952 оной январиин 1-дэ 1.624.090 мянган түхэриг байба; 1952 ондо доходой талаар 54.769.047 мянган түхэриг, гаргашын талаар 54.259.759 мянган түхэриг байба, тиихэдэ доходынь гаргашаһаа 509.288 мянган түхэриг ехэ болоһон байгаа, тэрээнһээ гадуур, саашадаа шэлжэн орохо бюджетнэ мүнгэ зөөриин үлэгдэлнүүд 1953 оной январиин 1-дэ 1.641.491 мянган түхэриг байба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль.
1953 оной августын 27.

НҮХЭР Б. Н. ЧЕРНОУСОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Черноусов** Борис Николаевичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР А. М. ПУЗАНОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Пузанов** Александр Михайловичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР М. М. БЕССОНОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Бессонов** Михаил Михайловичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР Т. М. ЗУЁВАЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Зуева** Татьяна Михайловнае РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР А. М. ПРОКОФЬЕВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Прокофьев** Алексей Макаровичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР Д. П. ПРОФЕРАНСОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Проферансов** Дмитрий Петровичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР В. А. МАСЛОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр Маслов Василий Алексеевичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР Д. И. АЛЕХИНИИЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Алехин** Дмитрий Ивановичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР В. И. ИВАНОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Иванов** Василий Ивановичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР П. П. ЛОБАНОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШООР БА РСФСР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН БОЛОН БЭЛЭДХЭЛЭЙ МИНИСТРЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Лобанов** Павел Павловичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшоор ба РСФСР-эй хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй Министрээр баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЫЕ ТОМИЛХО ТУХАЙ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет иимэ томилголго хэһэн тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха гэжэ **тогтооно:**

РСФСР-эй худалдаа наймаанай Министрээр —нүхэр **Лукашев** Иван Алексеевичые;

РСФСР-эй культурын Министрээр — нүхэр **Зуева** Татьяна Михайловнае;

РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министрээр —нүхэр **Болдырев** Анатолий Сергеевичые;

РСФСР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министрээр—нүхэр **Никифоров** Сергей Петровичые;

РСФСР-эй элүүрые хамгаалгын Министрээр —нүхэр **Степанов** Владимир Степановичые;

РСФСР-эй юстициин Министрээр —нүхэр **Рубичев** Анатолий Тимофеевичые;

РСФСР-эй харгын ба транспортна ажахын Министрээр —нүхэр **Чубаров** Борис Константиновичые;

РСФСР-эй гэр байрын-гражданска барилгын Министрээр —нүхэр **Проферансов** Дмитрий Петровичые;

РСФСР-эй нютагай ба түлишын промышленностиин Министрээр — **Чесноков** Николай Ермолаевичые;

РСФСР-эй социальна хангалгын Министрээр — нүхэр **Муравьева** Нонна Александровнае.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

НҮХЭР А. Г. СИЛАЧЕВЫЕ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ГЭШҮҮНЭЭР ҺУНГАХА ТУХАЙ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Силачев** Алексей Гавриловичые РСФСР-эй Верховно Сүүдэй гэшүүнээр һунгаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

РСФСР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 130-дахи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай

Х У У Л И

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ партиин нэрые хубилгаһантай дашарамдуулан, мүн СССР-эй Конституциин 126-дахи статьятай зохилдуулан, Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

РСФСР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 130-дахи статьяда хубилалтануудые оруулжа, энэ статьяе иигэжэ найруулха:

«Статья 13. Ажалшадай интересүүдтэй зохилдуулан, арад ниитын эмхидхэлэй үүсхэл ябуулгыень ба политическэ эдэбхиень хүгжөөхэ зорилгоор, олониитын организацинуудта: профессиональна союзууд, кооперативна нэгэдэлнүүд, залуушуулай организацинууд, спортивна ба оборонно организацинууд, культурна, техническэ ба научна обществонуудта нэгэдэхэ эрхэ РСФСР-эй гражданинуудта хангагдана, тиихэдэ хүдэлмэришэн ангиин, ажалша тариашадай ба ажалша интеллигенциин зэргэһээ үлэмжэ эдэбхитэй ба ушар ёһо мэдэхэ гражданинууд болбол коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь ажалшадай түрүү отряд ба ажалшадай олониитыншье, гүрэнэйшье бухы организацинуудай хүтэлбэрилхы гол хүсэн мүн байгаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партида һайн дураараа нэгэдэдэг байна».

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва, Кремль
1953 оной августын 27.

Республикын аймагуудта орооһото культурануудые хуряалга, намарай таряа тарилга ба намарай пар хахалалгын ябаса тухай

1953 оной августын 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Таряа хуряалга	Намарай таряа тарилга	Намарай пар хахалалга
Баргажанай	40,9	—	16,3
Иволгын	29,5	5,3	6,9
Тарбагатайн	26,9	80,0	9,1
Курумканай	24,6	—	—
Байкало-Кударын	24,2	—	0,3
Прибайкальска	23,7	25,3	—
Кабанскын	21,2	63,0	1,4
Мухаршэбэрэй	16,4	100,7	3,0
Кударын	13,9	40,3	1,2
Хориин	13,7	80,2	1,4
Яруунын	12,8	63,3	—
Бичурын	12,0	60,8	1,5
Сэлэнгын	10,7	31,7	—
Заиграйн	8,9	25,9	—
Хэжэнгын	8,1	11,6	—
Түнхэнэй	7,3	47,5	0,8
Ториин	3,0	85,2	—
Зэдын	2,2	—	—
Кяхтын	2,1	—	—
Закаменай	1,6	40,0	—

Республикын аймагуудта үбһэ хуряалгын ябаса тухай

1953 оной августын 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ һурилгэ	Үбһэ сабшалга	Силос даралга
Кабанскын	74,7	91,1	44,7
Байкало-Кударын	67,9	95,2	29,4
Прибайкальска	65,5	85,6	50,7
Баргажанай	65,1	77,7	28,6
Кударын	64,7	89,5	48,3
Тарбагатайн	64,5	94,6	27,7
Хойто-Байгалай	64,3	5,0	26,7
Закаменай	64,1	92,7	50,8
Мухаршэбэрэй	59,5	91,2	43,9
Бичурын	50,5	84,8	25,4
Түнхэнэй	49,1	82,9	64,1
Баунтын	48,7	56,1	20,1
Курумканай	47,6	82,4	34,2
Заиграйн	44,1	86,1	21,2
Кяхтын	43,3	88,9	56,3
Иволгын	38,5	80,0	43,5
Сэлэнгын	36,9	76,8	14,9
Ториин	36,0	86,3	57,2
Хориин	34,4	80,1	32,1
Яруунын	30,3	79,6	26,4
Ахын	30,2	58,0	38,8
Хэжэнгын	29,8	89,2	48,4
Зэдын	29,5	70,5	33,5

Ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлхэб

Комбайн жолоодожо эхилһээр 5 жэл болооб. Мүнөө жэлдэ «Коммунар» комбайнаар 500 гектар таряа хадаха уялга абаһан байнаб. Энэ хүндэтэ уялгаяа дүүргэхэ гэжэ бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилнэб.

МТС-эй зохёоһон үйлэдбэриин түсэбэй ёһоор, «Коммунараар» нэгэ үдэртэ 8 гектар таряа хадаха нормотой. Теэд би ажалайнгаа үдэрые зүбөөр хэрэглэжэ, үдэртөө 15—16 гектар хаданаб.

Минии комбайные шэрэдэг трактор ехэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа нэгэшье үдэр эбдэржэ гү, али бусад шалтагаанаар зогсоогүй. Тракторист нүхэр Семенов машинаяа ехэ һайнаар харууһалдаг.

Үглөөнэй шүүдэрэй хататар машинануудаа аршажа, тоһодожо дүүргэдэг, тиигээд хадалгаяа эхилдэгбди. Үдэшэниинь нилээд харанхы болотор хүдэлмэрилдэгбди. Иигэжэ хүдэлмэрилхэдөө таряа хуряалгые агротехническэ болзор соо дүүргэжэ, гүрэндэ таряа тушаалгые түргэдхэхэ байнабди.

Минии жолоододог комбайнай хойноһоо хүдэлмэрилдэг 8 колхознигууд мүн лэ һайнаар ажалладаг. Илангаяа таряа амһарталагшад нүхэд Тарабукина ба Шитина, таряа зөөгшэ нүхэр Матвеев эрхимээр ажаллана.

Таряанай соломын малда эдюулэгдэдэг, малай дэбисхэр болгодог тула штурвальщик нүхэр Тарабукин комбайнайнгаа хажуурые ехэ доогуур табижа, соломо ехээр абахаяа оролдоно.

Комбайнаар таряа хадахадаа бүлан, далан гаргадаггүйб. Минии хадаһаниие тракторна бригадын бригадиршье, колхозой түрүүлэгшэшье ходо һайшаадаг байна. Гэбэшье, би туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй, бүри һайнаар хүдэлмэрилхэ зорилготойб

Б. Назимеев,
Ново-Брянска МТС-эй комбайнер.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Гүйсэдхэлые шалгаха ябадал шууд һайжаруулха

Парти ба правительствын шиидхэбэринүүд болон директивэнүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха ябадал шангадхахые, кадрнуудые шэлэн олохо зүбөөр хубаарилан табихые, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг һайжаруулхые партийна организацинуудта, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдһээ КПСС-эй XIX съезд эриһэн байна.

Кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо, партийна ба советскэ органуудай шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые һаа саг соонь шалгадаг, мүн шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлдэг лэ партийна организаци урдаа табигдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шададаг байна.

Манай республикын олонхи партийна организацинууд һүүлэй үедэ партидоторой хүдэлмэри һайжаруулжа, гүйсэдхэлые шалгаха талаар зарим тэды амжалтануудые туйлана. Бурмонкоопсоюзай партийна эхин организациие абажа үзэе. Энэ жэлэй март һарада тус партийна организациин хүдэлмэри тухай КПСС-эй Городской райкомой пленум дээрэ хэлсэгдэһэн байна. Партидоторой ба политическэ хүдэлмэридэ байгаа горьтойхон дутагдалнуудые райкомой пленум элирүүлээд, тэдэниие усадхажа, парторганизациин хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри баталан абаһан байгаа. Парторганизациин коммунистнууд энэ шиидхэбэри зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлһэн, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха бодото дурадхалнуудые оруулһан байна. КПСС-эй райкомой шиидхэбэриие бэелүүлхын талаар хэмжээ-ябуулга суглаан дээрэ баталан абтаа һэн.

Партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд пленумэй шиидхэбэриин хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһые холоһоо шалгажа байдаг. Һүүлэй үедэ КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Маслов, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Егоров Бурмонкоопсоюзай партийна организациин суглаануудта байлсаа.

Партиин райкомой пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ хэмжээнүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тухай мүн партийна суглаанууд дээрэ коммунистнууд зүбшэн хэлсэдэг.

Абаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые партиин райкомой саг үргэлжэ шалгажа байдаг дээрэһээнь Бурмонкоопсоюзай партийна организацида партидоторой ба политическэ хүдэлмэри илэд һайжараа. Парторганизациин хүдэлмэриин түсэб һара бүриндэ табигдадаг, коммунистнуудынь бултадаа партийна даалгабаритай, партийна суглаан, бюрогой заседани саг болзор соогоо үнгэргэгдэжэ, партийна организациин ажабайдалай шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг юм.

Гэхэ зуура, зарим партийна организацинууд парти ба правительствын директивэнүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһые шалгадаггүй. Партиин Бабушкинска горкомдо гүйсэдхэлые шалгалга хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ партиин обком зааһан, мүн республиканска газетэнүүдэй хуудаһануудта шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Теэд КПСС-эй горком эдэ бүгэдэһөө тобшолол хэжэ, партиин дээдэ органуудай болон өөрынгөө шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха хүдэлмэриие һайжаруулаагүй байһаар.

Нёдондо жэлдэ Мысовая станциин партийна эхин организациин хүдэлмэри тухай горкомой пленум зүбшэн хэлсэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар һайшаалтай шиидхэбэри абаһан байгаа. Зүгөөр, партиин горком энэ шиидхэбэри баталан абаһанайнгаа һүүлээр, тэрэнээ бэелүүлхэ эмхидхэлэй хэмжээнүүдые абаагүй.

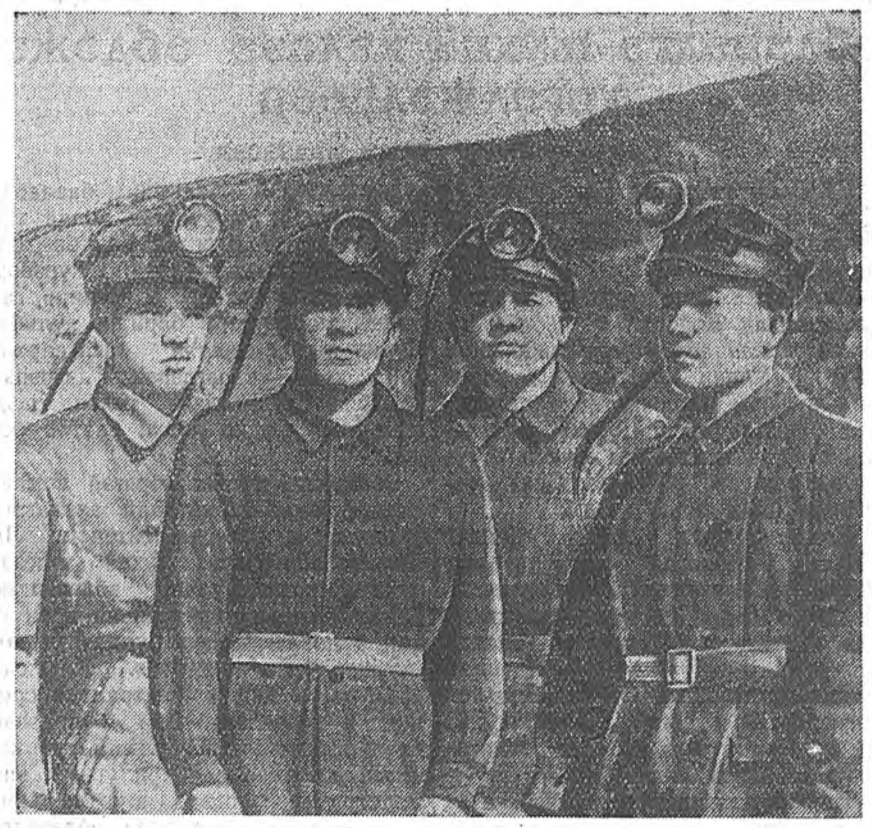
Тиимэһээ тус шиидхэбэринь саарһан дээрэ үлэжэ, партийна эхин организациин хүдэлмэридэ хубилалта болоогүй. Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри мүнөөшье доодо хэмжээндэ байһаар. Һаяшаг үнгэргэгдэһэн тоосоотоһунгуулиин партийна суглаан дээрэ коммунистнууд партийна бюрогой хүдэлмэриие хурсаар шүүмжэлжэ, тоосоото үе соо тэрэнэй хэһэн хүдэлмэриие хангалтагүй гэжэ тоолоһон байна.

Партиин Бабушкинска горкомдо партийна дээдэ органуудай ба өөрынгөө шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгалгын хангалтагүй байһаниинь үшөө юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, нэгэ жэлэй туршада горкомой бюрогой заседани дээрэ Танхой станциин партийна эхин организациин хүдэлмэриин тоосоое гурба дахин дуулажа, горьтойнууд дутагдалнуудые элирүүлээд, тэдэниие усадхаха талаар һайн шиидхэбэринүүд абтаһан байгаа. Гэбэшье, партиин горком эдэ шиидхэбэринүүдэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһаниие огто шалгаагүй байгаа. Энээнһээ боложо Танхой станциин парторганизацида партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг зангаараа.

Партийна организацинуудай, предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэри тушаа партиин Городокско горкомой бюро олон тоото шиидхэбэринүүдые абабашье, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүйһөөнь тэдэнь дүүргэгдэнэгүй.

«Хүтэлбэрилхы бүхы системэ дээрэһээ эхилэн доро хүрэтэр бүхы организацинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ гүйсэдхэлэй хиналта ба шалгалтые бүхы хэмжээгээр шангадхаха гэһэн шухалын шухала зорилго партиин урда табигдана» гэжэ нүхэр Маленков партиин XIX съезд дээрэ тоосоото элидхэл хэхэ зуураа хэлэһэн байна. Парти ба правительствын шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгахын түлөө бүхы организацинуудай, кадрнуудай ба бүхы коммунистнуудай өөһэдынь сэхэ харюусалгые дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Г. Шипунов, КПСС-эй обкомой инструктор.

Галуута-Нуурай түрүү шахтёрнууд социалистическэ мүрысөөндэ орожо, үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим шахтёрнууд (зүүн гарһаа) проходчик Г. Четвериков, навалоотбойщик П. Балданов, врубмашинист Г. Скосырский, навалоотбойщик Тухватуллин.

Н. Уховай фото.

Амжалтануудаараа һанаагаа амархагүйбди

Галуута-Нуурай шахтёрнууд үдэр бүри хэдэн зуугаад тонно нүүрһэ газар дороһоо малтан гаргана.

Нүүрһэ ашаһан составууд хойно хойноһоо һубарилдан гүйлгэлдэнэ. Эдэ составууд манай малтаһан «хара алтые» Бурят-Монголой ба Зүүн Сибириин промышленна предприятинуудта абаашана.

Составуудые хаража байхадаа «минниишье хэһэн хубита ажал энээн соо бии» гэжэ һанаанда орогшо.

Манай шахтын ехэнхи хүдэлмэришэд залуушуул юм. Эдэнэр түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ хоорондоо зоримгойгоор мүрысэдэг. Залуу шахтёрнууд тэдэнэй ажал хүдэлмэриин ба ажабайдалай условинуудые һайжаруулха тухай Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын анхаралда харюу болгон, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Шахтёрнууд Семён Белых, Фёдор Слепнёв, бригадир Резван Халилов гэгшэд үдэр бүри нормоёо холо үлүүлэн дүүргэдэг, коллектив соогоо хүндэтэй хүнүүд болонхой. Коллектив соомнай эршэтэ ажалаараа суурхаһан залуушуул олон. Шахтёрнуудай Үдэрые манай коллектив 8 һарын түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ угтаба. Эхэ оронойнгоо улам һалбаран мандахын тула бидэнэр туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амархагүйбди, саашадаа улам һайнаар ажаллахабди гэжэ мэдүүлнэбди.

Р. Алхунов, шахтын мастер.

Техникэ зүбөөр хэрэглэнэбди

Манай шахтын коллектив шахтёрнуудай Үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ. Манай шахтёрнууд 8 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн зуугаад тонно нүүрһэ гүрэндөө үгөө.

Би урдань Донбасста ажалладаг һэм. Галуута-Нуурай шахтада ерэһээр 11 жэл болооб. Мүнөө энэ баян нютагые өөрынгөө түрэһэн нютаг шэнгеэр һанадагби. Залуу наһанһаа эхилжэ шахтада хүдэлмэрилнэб. Мүнөө хамта дээрээ шахтын хүдэлмэридэ 26 жэл ажаллажа байнаб. 20 жэл соо врубмашинистаар хүдэлмэрилнэб.

Түрэл советскэ гүрэмнай шахтёрнууд тухай туйлай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Жэл ошохо тудам шахтёрнуудые шэнэ техникээр хангажа, ажалыень хүнгэдхэнэ, ажабайдалайнь условиие һайжаруулна.

Мүнөө манай шахтёрнууд шэнэ баян техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха гэжэ бултадаа эрмэлзээнэ. Нүүрһэ малтаха «КМП—1» маркын машинануудые һая абаад байхадаа, тэрээнэй скоростиие түргэдхэхэ гэһэн рационализаторска дурадхал манай шахтёрнууд оруулаа һэн. Тэрэ дурадхалые ажалдаа нэбтэрүүлһэнэй ашаар саг ехээр алмагдадаг боложо, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ. Мүнөө би халаан соогоо хоёр нормо дүүргэнэб.

Я. Никонов, № 2 шахтын врубмашинист.

Тарья хуряалга дээрэ

Ажалай баяр

Аржагар дүүрэн эдеэгээ даажа ядажа, доошоо гунхаһан колосууд тарьянай поли дээгүүр эшхэржэ байһан һалхинда үлеэгдэн иишээшье, тиишээшье забдагүй дохилдоно. Тэрэ саана, нюдэнэй үзүүртэ, үргэн ехэ полиин дунда талын корабль—комбайн тобой тобойһоор наашаа гаража, шууяһаар манда дүтэлнэ. Тэрэнэй хажуугаарнай гарахадань, нөөхи колосууднай аятай зохидоор эбхэгдэн хедер руу орожо, эреэн шара соломын узуур комбайнай хойноһоо намнан хүсэжэ ядаад, гээгдэжэ байһандал үзэгдэнэ.

Комбайнова агрегадай бүхы механизмууд ямар нэгэн хүгжэмэй абяандал нэгэ жэгдээр ханхиналдан хүдэлнэ. Дүй дүршэл ехэтэй комбайнерай һонор шэхэндэ аягүйгөөр дуулдаһан нэгэшье абяан үгы. Агрегадайнгаа һайнаар хүдэлжэ байхада Петр Андрианович баясана.

Хирэ хирэ болоод лэ комбайнай хажууда ашаанай автомашина ерэжэ, ябууд дундань бункер соохи тарьяень ашаад, поли дээгүүр дондорһоор саашална.

Кабанскын МТС-эй комбайнер Петр Андрианович Метешев өөрынгөө хүтэлбэрилдэг агрегадтай хамта Байкало-Кударын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ гараһаар 20 гаран хоножо байна.

Штурвалайнгаа хажууда зогсоһон комбайнер үргэн ехэ полиие холуур хаймадан хаража, «ямаршье гоёб даа... эдэ бүгэдэ манай, ниитын зөөри» гэжэ һанахадаа сэдьхэлээ ханан баясана.

Тарья хуряалгада орохынгоо урда тээ агрегадайнгаа гэшүүдтэй хөөрэлдөө үнгэргэхэ зуураа, Петр Андрианович иигэжэ хэлэһэн байгаа:

— Манай ороной хүдөө ажахы жэл ерэхэ бүри хурдан темпээр хүгжэжэ байна. СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүд соо, сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ соо ороной хүдөө ажахые дам саашадань хүгжөөхэ тушаа ехэхэн зорилгонууд табигдаа. Хүдөө ажахые бүри түргэн темпээр хүгжөөхэ хэрэгтэ бидэнэр, механизаторнуудай үүргэ тон ехэ. Бидэнэр, манай агрегадайхид, энэ жэлэй тарья хуряалгые агротехническэ һайн болзорто, гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргаха ёһотойбди.

Тэрэнэй агрегадайхин дүй дүршэл ехэтэй комбайнерайнгаа хүтэлбэри доро зориһон хэрэгээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Тарья хуряалгада гараһан түрүүшынгээ хоёр үдэр соо тэдэнэр 48 гектар хара тарья хадаһан байна. Хойшодоошье энэ темпээ һуларуулнагүй.

Комбайнер Метешев зогсохо бүридөө, үдэшэ үглөөниинь техническэ харууһа хэжэ, комбайнайнгаа хүдэлдэг бүхы частьнуудые шалгажа үзэдэг, агрегадайнгаа гэшүүдтэй хамта машинаяа аршадаг, тоһолдог, шүрэб гайхануудыень шангадхадаг, инструментнүүдээ бүридхэдэг байна.

Петр Андрианович тарья хуряалгада орохынгоо урда тээ агрегадтаа хүдэлхэ хүнүүдые олохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг. Энэ жэлдэ ехэнхидээ нёдондо сугтаа хүдэлмэрилһэн хүнүүдынь тэрэнэй агрегадта оруулагданхай. Үнгэрһэн жэлдэ тус агрегадайхид 550 гектар тарья хадажа, түсэбөө 195 процент дүүргээ һэн. Мүнөө жэлэй сезондо тэдэнэр 600 гектар тарья һайн шанартайгаар хуряаха социалистическэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Байкало-Кударын аймагай колхозуудай полинууд дээрэ мүнөө хамта 26 комбайн хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр бултадаа кадрнуудаар бүрин хангагданхай, хүдэлмэриин маршрудтай, һайнаар зохёогдоһон түсэбтэй.

Энэ жэлдэ механизаторнууд тарья хуряалгын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй 90—95 процентые механизмын хүсөөр хэхэ гэжэ шиидээ. Соломоёо суглуулхын тулада комбайн бүхэндэ волокушанууд түхеэрэгдэнхэй. Кабанскын МТС-эй комбайнер бүхэн энэ жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаһан байна.

Тиихэдэ түрүү комбайнернуудай үүсхэл дурадхалаар дүй дүршэл ехэтэй комбайнернууд залуу комбайнернуудые шефтээ абана.

Аймагай колхозуудта тарья хуряалгын хүдэлмэринүүд үдэр ерэхэ бүри үргэн далайсатай болоно, шэнэ ургасын тарьян гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта таһалгаряагүй эльгээгдэнэ.

И. Казанцев.

Комбайнернууд һайнаар хүдэлмэрилнэ

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ тарья хуряалгын хүдэлмэри эмхитэйгээр эхилээ. Энэ колхоз ургаса хуряалгые болон гүрэндэ тарья тушаалгые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө аймагай колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна.

Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 500 шахуу гектар талмайн тарья хуряагаад, 500 центнер тарья гүрэндэ тушаагаад байна. Эндэ тарья сэбэрлэлгэ, хатаалга эмхитэйгээр ябуулагдана.

Тарья хуряалгын хүдэлмэринүүд МТС-эй механизмын хүсөөр дүүргэгдэнэ. Колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнууд һамшалтагүйгөөр ябана. Комбайнернууд Леон Суменков, Мартемьян Козлов, Василий Антонов гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр зарим үдэр тус бүридөө 24 гектар хүрэтэр талмайн тарья хуряажа, нормоёо холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Н. Цыбенов.

Проходчик Айсуев

Очерк

Шахтын бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые эрхилхэ участогай таһалгада хүнүүдэй шанга шангаар хөөрэлдэхэнь дуулдажа байба. Участогай начальник инженер Шаминай хажууда залуу горняк һуугаад, үшьеб нэрэ һурагүй дээрэ дээрэһээнь хэлэнэ. Хододоо дуугай, номой ябадаг проходчигуудай бригадын бригадир Гомбо-Сурун Айсуев энэ үедэ начальнигтаа «добтолжо» байба:

–Эгээ эрхим проходчигуудыемни абаад, дүй дүршэлгүй залуушуулые шамда яахадаа үгэнэ гээшэбта? Би тэдэ зоноор юу хэхэ хүнбиб?

–Ши, Айсуев, ойлгыш. Шишье залуу ябаа ха юмши. Гэнтэ байтараа проходчик болошоогүй бшууш, – гэжэ участогай начальник хэлэбэ. — Тэдэ залуушуултай хэн нэгэн хүдэлмэрилхэ ёһотой ха юм. Тиигээд лэ шамда найдаабди, ши хүдэлмэрилхэ ёһотойш...

Айсуев балайшье арсангүйгөөр начальнигай таһалгаһаа гаража ошоо һэн. Тэдэ үдэрнүүдтэ Айсуевай бригада гурбадахи горизонтын хоёрдохи штрек бэлэдхэжэ байба. Халаанайнгаа сүлөө саг бүхэндэ залуу бригадир эндэ ерэдэг байгаа һэн. Проходчигууд «С-153» гэжэ маркын машинын хүдэлмэрилхэ газар бэлэдхэжэ байһан юм.

Эдэ юушье мэдэхэгүй залуушуултай хайшан гэжэ хүдэлмэрилхэ гээшэб гэжэ Гомбо-Сурун ехээр бодолгото болобошье, зоригоо хухарбагүй. Нэгэтэ шахтада орохынгоо урда тээ хүбүүдээ суглуулаад, иигэжэ хэлэбэ:

– Шахта хадаа мүн лэ фронт гээшэ. Тиимэһээ хүн бүхэн эрэлхэг зоригтой байха ёһотой. Тэрээнһээ гадна, имагтал һайнаар хүдэлмэрилхэ, энэ ажалдаа бүхы үнэн зүрхэнһөө дурлаха хэрэгтэй. Манай проходческо хүдэлмэриие хүнгэн ажал гэжэ һанаһан хүн ехэтэ эндүүрнэ. Хэн проходчигой ажалһаа айнаб, тэрэ хүн энэ дары хэлэг. Ондоо хүдэлмэри олдохо. Ойлгосотой гү?

— Ойлгосотой! — гэжэ булта харюусаба. Ондоо хүдэлмэри бэдэржэ ошохо хүн олдобогүй.

Шэнэ горизонт дээрээ бригада нилээд олон үдэр хүдэлмэрилбэ. Энэнь тус участогай эгээн хүшэр хүндэ ажалынь байһан юм. Үбдэгтэ хүрэмэ шабар уһан соо ороод, проходчигууд ажаллаба. Бригадын бүхы гэшүүд эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа, даалгабаринуудаа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг һэн.

***

Гурбан жэлэй саада тээ иимэ юумэ болоһон юм. Залуу электрослесарь Гомбо-Сурун һанаата болон ябаба. «С-153» маркын шэнэ проходческо машинануудые шахтада асархадань, һууха байха газараа олохоёо болёо һэн. Хүсэ ехэтэй шэнэ машинанууд тэрэнэй сэдьхэлые татаба. Өөрынь хуушанай мэргэжэлшье һонин бэшэ мэтэ болошоо һэн.

Айсуев хоёр жэлһээ үлүү саг соо электрослесареэр хүдэлмэрилһэн байгаа. Горнопромышленна һургуулиие дүүргэһээр Гомбо-Сурун энергетигээр хүдэлмэрилбэ. Айсуев өрынгөө уг зорилгодо хүрөөд байхадаа хэлэшэгүй ехээр баярлаа һэн. Түрүүшын үдэрнүүдтэ хүдэлмэридөө «шунгашоод», амархыешье, эсэхыешье мэдэнгүйгөөр ажаллажа оробо.

Проходчик... Юун гэһэн гайхалтай һонин мэргэжэл гээшэб! Газар дорохи проходчик — энэ хадаа тагнуулшан, замшан, пионер гээшэ. Проходчик хүн бүгэдэһөө түрүүлжэ, газар доро ороод, хара алтан тээшэ харгы гаргажа үгэнэ.

Шэнэ шахтаһаа нүүрһэтэй гараһан түрүүшын вагонеткэ проходчигой вагонеткэ гээшэ.

Энэ гайхалтай һонин мэргэжэлые ябашье һаа шудалха гэһэн һанаа бодол Гомбо-Суруниие хүсэд дүүрэнээр эзэлээд, һанаа амар һуулгахаяа болёо һэн.

Хэлэхэ үгэеэ һайтар бодожо үзөөд, Гомбо-Сурун шахтын начальнигта ошобо.

— Намайе шэнэ машинада хүдэлмэрилхыемни оруулыт, — гэжэ Айсуев начальнигые гуйба.

— Ши тэндэ юу хэхэ юмши? — гээд начальнигынь ойлгожо ядангяар электрик тээшээ хараба.

— Машинистаар хүдэлмэрилхэб.

— Теэд ши машиные мэдэхэгүй, машинистын курсадашье һураагүй ха юмши.

— Һураагүйб, теэд һурахаб. Нэгэ багахан лэ болзор намда үгэгты.

Залуу хүбүүнэй эрмэлзэлгые шахтын начальник ехэтэ һайшаагаад, рудоуправлениин һуралсалай комбинадай дэргэдэхи машинистнуудай үдэшын курсада һурахыень зүбшөөбэ.

Шэнэ машина шудалха гээшэ амархан хэрэг бэшэ. Гэбэшье, Гомбо-Сурун хүшэр хүндэ юумэнүүдэй урда сухариха гээшые мэдэдэггүй байгаа. Бүхэли һүниндөө номуудые уншажа, хүдэлмэриингөө сүлөө сагай үедэ машинын хажууда эрьелдэдэг, тэрэниие суглуулжа эхилхэдэнь тон анхаралтайгаар ажаглан харадаг байгаа.

Һара хахад болоод байхада машинистын диплом абаа һэн.

Тэрэ гэһээр аяар гурбан жэл үнгэрбэ.

Мүнөөдэр Галуута-Нуурай шахтын проходчик Гомбо-Сурун Айсуевай ажалайнь алдарта хэрэгүүд тухайда бүхы республикамнай мэдэхэ болоо.

* * *

Янгинама хүйтэн январь һара гараад байба. Газаа гарахын аргагүй гэхээр хүйтэн үдэрнүүд болоно. Иимэ үдэрнүүдэй нэгэндэ шахтын главна инженер Солодков Айсуевые кабинедтээ дуудуулба.

Тэрэ үедэ проходчигууд хоёрдохи горизонт дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан юм. Айсуев Пелинэй бригадада машинистаар хүдэлмэрилдэг байгаа.

— Шэнэ забой бидэндэ тон хүндэ болоод байна. Бүхы талаһаань уһан гоожоно. Забой соо табан бригада ороһон аад, хэрэгтэй проходко гаргажа үгэнэгүй. Яаха хэрэгтэйб? Таанад юун гэхэ байнат? — гэһэн асуудал Солодков проходчигуудай урда сэхэ табиба.

Тэдэнэр юун гэжэ харюусахаяа ойлгобогүй. Бүхы юумэн эли. Табан бригада ороһон аад, шадаагүй ха юм. Тэдэнэй бригадын хүсые туршажа үзэхэ гэһэн гансахан найдалтай бодол байгаа бшуу. Пелин Айсуевһаа асууна:

— Шадаха гүбди, али үгы гү?

— Мүн бишье иимэрхүүгээр бодожо байнаб,—гэжэ Айсуев яаруулгүйгөөр, бодолгото болонгёор харюусаба. — Тэрэ ехэл һайн забой байһан юм. Тэндэхи газарай нүүрһэн сэбэр, ехэ хабтагай зузаан байна. Теэд хүндэхэн лэ байха бэзэ, ядахагүйбди, шадахал байхабди. Имагтал уһыень ходо бэлэжэ, газаашань гаргажа байха хэрэгтэй...

Пелинэй бригада энэ забойе бэлэдхэхэ ёһотой гэжэ шиидхэгдэбэ.

Айсуевай халаан түрүүлэн забойдо ерэбэ. Зүг бүхэнһөө уһанай шааяжа, норгожо байхадань, ажал хэхэ гээшэ амар бэшэ. Үбдэгтэ хүрэмэ шабар уһан. Гэбэшье, эбтэй коллективэй хани нүхэдые энэ хүдэлмэри айлгабагүй. Проходчигууд, Гомбо-Сурунай хэлэһэнэй ёһоор, добтолгодо орожо эхилээ һэн.

Түрүүшынгээ үдэр тэдэнэр ядаа гэжэ нэгэ метр ябуулба. Энэнь хахад нормо байгаа. Шахтоуправленидэ хүбүүдые магтана: «Метршье һаа, проходко гээшэл».

Ажалай темп Айсуевай һанаа зобооно.

— Гармажап бидэ хоёр үдэр соогоо 2 метр проходко үгэжэ шадахагүй гээшэ гүбди? — гэжэ Айсуев туһалагша Тучиновһаа асууна.

— Юундэ шадахагүй һэмнайб, шадахал байхабди. Ши, Гомбо-Сурун, һайнаар бүриилхээл мэдэ, бишни породо зөөлгые хангажа шадахаб.

Хоёр насос таһалгаряагүйгөөр уһа бүлэнэ.

Табан—найман минута болоод лэ забой соонь уһан дүүрэшэнэ. Проходчигууд үбдэгтөө хүрэмэ уһан соо орошоод, ямаршье юумэндэ анхаралаа хандуулангүйгөөр ажаллажал ажаллажал байна.

Залуу проходчигуудай гайхамшагта ажал бурьялан байгаа һэн. Айсуевай үльгэр жэшээгээр Андрей Ивановой, Василий Павловай халаанайхид ажаллаба. Табан үдэрэй үнгэрөөд байхада Айсуев өөрынгөө нормые дүүргэдэг болоод байгаа һэн.

Уһантай тэмсэлгэ хоёр һара үргэлжэлөөд, залуу шахтёрнуудай илалтаар дүүрэһэн байгаа.

Нүүрһэнэй шэнэ лава нүүрһэ үгэжэ эхилһээр үнинэй. Өөһэдынгөө илалтаар омогорхоһон залуу горнягууд һарадаа 80 метр проходко үгэхэбди гэһэн шэнэ социалистическэ уялга абаһан байгаа.

Айсуевай хэлэһэн үгэ хэһэн хэрэг хоёрынь алгасадаггүй... Нэтэ — хоёр жэлэй саада тээ һанахыншье аргагүй байһан тоо нэрлэжэ, тон ехэ уялга абаһан проходчигууд ажалайнгаа бүтээсые улам бүри дээшэлүүлбэ.

Машина зэбсэгүүдынь таһалгаряагүйгөөр, нэгэн жэгдээр хүдэлмэрилнэ.

Наян гурбан метр проходко! Май һарадахи ажалайнь дүн иимэ байгаа. Үнгэрһэн һарадашье тус бригада үйлэдбэриингөө дүнгүүдые доошолуулаагүй.

Энэ хадаа Бурят-Монголой кочегаркын условидо туйлагдаһан ехэхэн амжалта болоно.

Энэ амжалтань бүри ехэ уг зорилго тээшэ дабшаха ябадалай зам харгы заажа үгэбэ. Проходчик скоростнигай новаторска хэрэгүүдые Галуута-Нуурай нилээд олон шахтёрнууд дэмжэн абана.

***

Зэдын үргэн талын Гэгээтэ тосхондо түрэһэн малшан бурядай хүбүүн Гомбо-Сурун Айсуев эрхим проходчик байхаһаа гадна, гүрэнэй ажал-ябуулагша юм. Нютагай Соведүүдтэ һунгалта болоходо Галуута-Нуурай шахтёрнууд тэрэниие Сэлэнгын аймагай Соведэй депутадаар һунгаһан байна.

Галуута-Нуурай рудоуправлениин хоёрдохи шахта найман һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэб. Энэ илалтада алдарта залуу проходчик Айсуев ба тэрэнэй хани нүхэд шэн зоригто ажалайнгаа урэ оруулһан байна.

К. БАИРОВ.

Берлиндэ митинг болобо

БЕРЛИН, августын 27. (ТАСС). Үсэгэлдэр Берлиндэ Маркс—Энгельсын талмай дээрэ берлинскэ хүн зоной митинг болоо, тэрээн дээрэ ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь ба премьер-министрын орлогшо В. Ульбрихт Москвада Советскэ правительствын ба ГДР-эй правительственна делегациин хоорондо болоhон хэлсээнүүдэй дүнгүүд тухай үгэ хэлэбэ.

Митинг дээрэ Берлинэй 150 мянга гаран хүн байлсаба. Берлинэй демократическа секторэй ажалшад, мүн Берлинэй баруун секторнүүдэй ажалшад национальна хара-улаан-алтан тугуудые ба улаан тугуудые барижа, энэ митингдэ ерэбэ. Тэдэнэр единэ, бэеэ даанхай, демократическа, эб найрамдалда дуратай германска гүрэниие байгуулхын түлөө, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө, Германитай эбэй договор баталхые уряалhан лозунгнуудые барижа ябаба.

Демократическа Германиин национальна фронтын национальна соведэй түрүүлэгшэ профессор Корренс премьер-министр Отто Гротевольдо үгэ үгэбэ.

Берлинскэ арад зоной энэ митинг хадаа демократическа ба амгалан үндэhэ hуури дээрэ өөрынгөө национальна нэгэдэл туйлаха, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха гэhэн германска арадай дура хүсэлые харуулна гэжэ Отто Гротеволь тэмдэглэбэ.

Тэрэ хадаа Москвада ГДР-эй правительственна делегациин хэhэн хэлсээнэй үедэ абтаhан гол шиидхэбэринүүд тухай митингдэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

Отто Гротеволь дайнай хойшолонгуудтай холбоотой Германска Демократическа Республикын финансово-экономическа уялгануудые хүнгэдхэхэ талаар хэдэн олон хэмжээнүүдые хэлсээнэй ашаар хараалагдаhан тухай тодорхойгоор хэлэбэ. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд тухай Советскэ правительствотай баталhан хэлсээнэй ашаар, ГДР 13 миллиард гаран марка алмажа шадаха байна гэжэ Гротеволь тэмдэглэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковто эльгээхэ телеграмма митингын тугэсхэлдэ нэгэн hаналаар абтаба. Берлинэй хүн зон Германиие амгалан ёhоор нэгэдүүлхэ тухай Советскэ правительствын 1953 оной августын 15-най ното соо хэлэгдэhэн тодорхой дурадхалнуудые, мүн Москвада СССР-эй правительствын ба Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин хоорондо болоhон хэлсээнэй ашаар абтаhан шиидхэбэринүүдые hайшаана гэжэ тус телеграмма соонь заагдана.

Баруун Берлиндэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай митингнүүд болоно

БЕРЛИН, августын 28. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ Нейкельн райондо (американска сектор) Карл Маркс-штрассе үйлсэдэ хүн зон эдеэ хоолтой американска пакедүүдые хубаалгада эсэргүү эрид шанга протестнүүдые хэбэ гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ. Үйлсөөр ябажа байhан хүнүүдтэ иимэ листовконууд тараагдаба:

«Американска пакедүүдые хэн түлэхэб? Хүдэлмэригүйшүүл, пенсионернүүд, инвалидууд өөhэдынгөө үгытэй ядуу байдалаар! Ажалшад —хүндэ сэнгүүдээр! Квартира абаhан хүнүүд—гэр байрын ехэ түлэбэреэр! Ремесленнигүүд — ехэ налогуудаар! Бүхы Германи ба Берлин—хахаран хубааралгын үргэлжэлгөөр ба хүйтэн дайнай хурсадалгаар! Гэбэшье, Баруун Берлинэй арад зон бидэнэр эрхэ сүлөө, эб найрамдал, хилээмэ ба хүдэлмэри абахые хүсэнэбди!»

Тиргартен райондо (английска сектор) Моабит кварталай үйлсэнүүдтэ хүдэлмэригүйшүүл Германиин нэгэдэлые дары hэргээхэ эрилтэтэй листовконуудые тарааба.

БЕРЛИН, августын 28. (ТАСС). Баруун берлинскэ олон арбаад мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшад, хүдэлмэригүйшүүл ба пенсионернүүд, эхэнэрнүүд ба залуушуул элдэб олон партинуудай гэшүүд, үсэгэлдэр үдэшэ Берлинэй баруун гурбан секторнүүдтэ эб найрамдалай түлөө хүсэтэ ехэ демонстрацинуудта хабаадаа гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ. Хүдэлмэришэдэй олонхинь демонстрацида хүдэлмэриингөө hүүлээр дары ошобо.

Французска сектортэхи Бруннештрасста тон ехэ демонстраци болоо. Баруун Берлинэй 5 мянга гаран хүн зон эбэй договор дары баталхын түлөө тэндэ демонстраци хэбэ. Тэдэнэр «Боннско ба парижска сэрэгэй договорнууд үгы болог лэ!», «Эбэй договорой түлөө ба Берлинэй нэгэдэлэй түлөө!» гэhэн үгэнүүдые дабтан дабтан хашхаралдаба. Демонстрантнуудые тараан намнахын тула штуммовска полици уhа сасагша хэдэн машина асарhан ба олон отрядуудые суглуулhан байна. Полици хадаа демонстрантнуудые тараан намнажа шадаагүй, хүнүүдэй олоор сугларhан ушарhаа штуммовска полици уhа сасахаяа айба.

Нейкельндэ (Берлинэй американска сектор) болоhон демонстрацида Баруун Берлинэй 3 мянга гаран хүн зон хабаадаба. Германска асуудал тушаа Советскэ Союзай шэнэ нотын ба советско-германска коммюникейн текстнүүдтэй олон арбаад мянган листовконууд тэндэ тараагдаа.

Моабит сектортэ (английска сектор) полици эбэй договор баталхые эриhэн олон зуун залуушуулда зэрлигээр добтолбо. Полици олон хүбүүдые арестовалаа.

Уласхоорондын шатарай турнирай нээгдэхын урда тээ

ШАФФГАУЗЕН, августын 27. (ТАСС). Уласхоорондын шатарай федерациин (ФИДЕ) 24-дэхи конгресс августын 23-да эхилээд, Цюрих шадархи Шаффгаузендэ боложо байна. Советскэ Союзhаа Рагозин, Постников, Чудова гэгшэд конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадана.

ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэ зуураа, нүхэр Рагозин иигэжэ хэлэбэ:

ФИДЕ-гэй Центральна Комитедэй заседанинууд ФИДЕ-гэй конгрессэй урда тээ болобо. Үнгэрhэн жэлэй туршада ФИДЕ-гэй хэhэн ажал-ябуулга тухай федерациин президент Рогардын элидхэл шагнагдаhан ба баталагдаhан, мүн ФИДЕ-гэй 24-дэхи конгрессэй зүблэхэ зүйл хараалагдаhан байна. Конгрессэй хүдэлмэри хани барисаата оршон байдалда болоно. Хэдэн олон шатаршадта уласхоорондын нэрэзэргэнүүдые олгохо гэжэ квалификационно комисси дурадхаад, тэрэниие ФИДЕ-гэй генеральна ассамблей баталба. Уласхоорондын гроссмейстерэй нэрэзэргэ советскэ гроссмейстер Толушта, уласхоорондын мастерай нэрэзэргэ —16 наhатай советскэ мастер Спасскида олгогдобо. Спасский хадаа уласхоорондын эгээн залуу мастер гээшэ. Уласхоорондын судьянарай нэрэзэргэ советскэ шатаршад Алаторцев, Тихомирова гэгшэдтэ олгогдобо.

Августын 26-да конгресс дээрэ советскэ шатарша Чудова 1952 ондо Москвада болоhон эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын шатарай турнир тухай элидхэл хэбэ. ФИДЕ-гэй түүхэдэ түрүүшынхеэ эхэнэр хүн—советскэ шатарша Чудова конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадажа байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Конгресс хадаа ФИДЕ-гэй дэргэдэ эхэнэрнүүдэй шатарай комисси эмхидхэхэ тухай шиидхэбэри гаргаба. Энэ комиссиин түрүүлэгшээр В. Чудова hунгагдаба.

ФИДЕ-гэй генеральна Ассамблей 1953 оной ноябрьда гү, али 1954 оной январьта Москвада США-гэй ба СССР-эй хоорондо шатарай матч-турнир эмхидхэхэ тухай советскэ шатаршадай түлөөлэгшэ Рагозиной мэдүүлгые альгаташалгаар угтаба.

Эдэ үдэрнүүдтэ швейцарска шатарай федераци дэлхэйн чемпионой нэрэзэргэ абахые оролдогшодой уласхоорондын турнир үнгэргэхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Энэ турнирта 15 гроссмейстернүүд, тэрэ тоодо советскэ 9 гроссмейстернүүд—Керес, Смыслов, Тайманов, Геллер, Болеславский, Авербах, Котов, Петросян, Бронштейн гэгшэд хабаадаха байна.

Мүнөөдэр советскэ шатаршадай делегаци Шаффгаузенда ерэбэ. Турнирта хабаадагшад, мүн гроссмейстернүүд Лилиенталь, Флор, Бондаревский гэгшэд делегациин составта ороно. Делегациин хүтэлбэрилэгшэнь—Постников. Турнир августын 29-дэ Нейхаузенда нээгдэхэ байна. Тэндэ түрүүшын долоон тур болохо юм. Сентябриин 13-да турнир Цюрихтэ үргэлжэлхэ юм.

ФИДЕ-гэй конгресс 1954—1957 онуудта шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхэ тухай дүрим баталаа гэжэ Рагозин түгэсхэлдөө хэлэбэ. ФИДЕ-гэй конгресс августын 29-дэ хүдэлмэреэ дүүргэхэ байна.

Американска тала Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэжэ үргэлжэлhөөр

Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН, августын 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент үсэгэлдэр Кэсонhоо иигэжэ дамжуулба:

Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгэй засагаархид Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэжэ үргэлжэлhөөр. Тэдэнэр Улаан Хэрээhэнэй холимол бүлэгэй персоналтай харилсаатай байхаяа арсана, хүсэ хэрэглэнэ, сэрэгэй пленэйхид тушаа гуманна уялгаяа гүйсэдхэхэдэнь тэрээндэ hаад хэнэ.

Кочжедо арал дээрэ байдаг Улаан Хэрээhэнэй подгруппадахи корейскэ ба хитадай түлөөлэгшэдэй мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: эдэ түлөөлэгшэд Кочжедо аралда августын 6-най үглөөнэй 11 часта ерэhэн болобошье, ООН-эй сэрэгэй засагаархид сэрэгэй пленэйхидэй дунда бэлэгүүдые хубааха ябадал аяар августын 21-нэй 3 часта лэ түрүүшынхеэ зүбшөөhэн байна. Тиихэ зуура, Улаан Хэрээhэнэй корейскэ ба хитадай түлөөлэгшэд хоёр бүлэг пленэйхидэй дунда бэлэгүүдые хубаажа байхадань, 200 пленэйхидhээ бүридэhэн гурбадахи бүлэг эдэ түлөөлэгшэдые амаршалба. Энээнтэй дашарамдуулан, нүгөө талын командованиин түлөөлэгшэд бэлэг хубаарилгые болюулаа, сэрэгэй пленэйхид «демонстраци» хэбэ гэжэ мэдүүлээд, корейскэ ба хитадай түлөөлэгшэдэй ябахыень баалаба. Тиихэ зуура, харуулшад хадаа түлөөлэгшэд г-н Ким Се Ган ба г-н У Чунь гэгшэдые буугай хүрзөөр хэдэн дахин сохибо, У Чуниин гарыень нюргандань барижа хүлибэ. Нүгөө талын сэрэгэй засагаархидай хүсэ хэрэглэhэн дээрэhээ корейскэ ба хитадай түлөөлэгшэд лагериие орхижо ябаха баатай болоо.

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай ахалагша түлөөлэгшэ генерал-лейтенант Ли Сан Чо эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдтэй зохилдуулан, эблэрэлгые адаглан хараха нейтральна оронуудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комиссида бэшэг эльгээбэ. Кочжедо арал дээрэ байдаг нейтральна оронуудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн нүүдэл шалгалтын бүлэгтэ тус комиссиин зүгhөө заабари үгэжэ, энэ инцидентые мүрдэхэ, шухала хэмжээнүүдые абахын тула эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссида мүрдэлгын дүнгүүд тухай мэдээсэхэ гэжэ тэрэ эрибэ. Кочжедо арал дээрэ байдаг энэ нүүдэл бүлэг хадаа тэндэ байгаа Улаан Хэрээhэнэй корейскэ ба хитадай персоналай хүдэлмэридэ Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгэй засагаархидай хэжэ байhан үндэhэгүй хизаарлалта болон hаадуудые мүнөө мүрдэжэ байна.

Корейдэ сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга

ПЕКИН, августын 28. (ТАСС). Пекинскэ радиогой дамжуулhанай ёhоор, мүнөөдэр Паньмыньчжоньдо корейскэ ба хитадай тала сэрэгэй 400 пленэйхидые репатриировалба. Тэдэнэй дунда 134 американецууд, 4 англичанинуул ба Урда-Африканска Союзай 2 хүн байлсаба. Бусадынь урда кореецүүд болоно. Нүгөө тала корейскэ ба хитадай 3399 сэрэгэй пленэйхидые репатриировалба.

Мароккодо французска империалистнуудай хэдэг шунахай бузар аашануудые буруушаана

БЕЙРУТ, августын 28. (ТАСС). Ливанай олониитэ Мароккодохи французска засагаархидай ябуулгануудта зэбүүрхэнэ.

Хэблэл, политическэ партинууд ба организацинууд марокканска султаниие унагааhан, французска колонизаторнуудай зүгhөө террор хэhэн ябадалые буруушаан шүүмжэлнэ, эрид хэмжээнүүдые абахыень ливанска правительствоhаа ба арабска бусад гүрэнүүдэй правительствонуудhаа эринэ.

Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, Ливанай политическэ партинуудай ба организацинуудай түлөөлэгшэдэй суглаан августын 26-да Бхамдун гэжэ нютагта (Ливан) боложо, Мароккодохи байдалые зүбшэн хэлсэбэ. Социалистическэ прогрессивнэ партиин, Ливанска национальна конгресс гэжэ партиин, эб найрамдалай тала баригшадай ливанска комитедэй, «Нида Аль-Кауми» партиин, «Арадай фронтын», «Национальна комитет» гэжэ партиин, «Наджжаддэ» гэжэ мусульманска залуушуулай организациин, Мароккые, Тунисые ба Алжирые сүлөөлгын ассоциациин түлөөлэгшэд, мүн профсоюзуудай ба бусад организацинуудай түлөөлэгшэд суглаан дээрэ байлсаба.

Суглаанда хабаадагшад манифестын текстые hайшааба, тэрээн соогоо тэдэнэр Мароккодохи французска засагаархидай ябуулгануудые буруушаан шүүмжэлнэ, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэнь марокканска арадые дэмжэхэ тухайгаа мэдүүлнэ.

Августын 26-да Триполи городто марокканска арадтай hанал нэгэдэлгын ехэ митинг болоо гэжэ «Телеграф» газетэ мэдээсэнэ.

Мароккодохи событинуудые шэнжэлхэ зуураа, «Аль Лива» гэжэ сирийскэ газетэ Франци тушаа эрид шанга ябуулгануудые хэхыень сирийскэ правительствые ба арабска бусад гүрэнүүдэй правительствонуудые уряална.

Мароккодохи событинууд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, августын 28. (ТАСС). Интернейшнл Ньюс Сервис агентствын парижска корреспондент Кингсберг Смитын мэдээсэhэнэй ёhоор, Смитын асуудалда харюусаха зуураа, паша Маракеша Эль-Глауи хадаа марокканска султаниие унагааhан ябадал Мароккодо американска сэрэгэй базануудые хэбээрнь байлгалга хангаха ёhотой юм гэжэ мэдэрбэ.

Эль-Глауи иигэжэ мэдүүлбэ: «Урдын султан ба националистнууд Мароккые зүүн зүгэй түхэлтэй орон болгохо хүсэлтэй байгаа. Хэрбээ тэдэнэр энээниие бэелүүлжэ шадаа hаа, Египедтэ Суэцкэ каналай зонодо Англиин бэрхэшээлтэй тохёолдоhондол адляар, Холбоото Штадууд Хойто Африкада өөрынгөө базанууд тушаа тиимэ лэ бэрхэшээлтэй тохёолдохо байгаа».

Франциин Национальна суглаанай Бюро парламентын онсо сесси зарлахаяа арсаба

ПАРИЖ, (ТАСС). Национальна суглаанай Бюрогой заседани болоо. Парламентын онсо сесси зарлаха тухай асуудал тэрээн дээрэ дахин хэлсэгдэбэ. Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Эдуард Эрриогой тогтооhон процедуратай зохилдуулан бэшэгэй мэдүүлгээр гэршэлэгдэhэн депутадуудай 208 эрилтэ Бюрогой заседаниин нээгдэхын урда тээ бүридхэгдөө гэжэ «Энформасьон» газетэ мэдээсэнэ. Парламентые зарлаха тухай телеграфна эрилтэнүүдэй тоо конституцяар хараалагдаhан 209 гэжэ тооhоо нилээд үлүү байбашье, шухала хэрэгтэй тоо абалгада орой гансахач «баталалга» дутуу байна.

Франс Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Национальна суглаанай Бюро хадаа парламентска сесси зарлахагүй гэжэ 10 голосоор шиидэбэ. Зарлахын түлөө 8 голос үгтөө. 2 хүн hаналаа бариба. Тиихэдээ, Бюро хадаа депутадуудай эрилтэнүүдэй тоогой дутуу байhан ябадалые «өөрынгөө шиидхэбэриин шалтагаан» болгобо.

Ирандахи событинууд тушаа

ПАРИЖ, августын 27. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Тегеранай сэрэгэй губернатор хадаа «Мосаддыгай правительствода талархалтайгаар хандадаг байhан» «Эттелаат» ба «Кейхан» гэжэ үдэшын томо хоёр газетэ хорихо тухай соносхобо.

Японидо американска бомбардировщигууд асарагдахань

НЬЮ-ЙОРК, августын 28. (ТАСС). Токиоhоо Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, үглөөдэр США-hаа Япони руу «В—36» гэжэ хүндэ бомбардировщигуудай үшөө нэгэ бүлэг ерэхэ байна гэжэ Дальна Востогтохи США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штаб соносхобо.

Заахан аяншад

Заахан аяншад талада үбhэ сабшажа ябаhан сенокосилкые хараад, хүтэлбэрилэгшэhөө иигэжэ асуунад:

— Энэ ямар машина гээшэб?

— Яахадаа иимэ түргөөр сабшанаб?

— Энэ лаб хайшатай байгаа ха?

Хүтэлбэрилэгшэнь тэдэнэй олон тоото асуудалнуудта харюусажа үрьдэнэгүй. Ушарынь, дэлхэйн байдалые hаял мэдэрэн ойлгожо ябаhан эдэ заахан хүнүүдые ушарhан лэ юумэнүүд hонирхуулна... Юундэ энэ машина иигэжэ шууянаб, мөөрэнь яаhан үндэр гээшэб, сабшажа ябаhан хүнэйнь нэрэчь хэн бэ гэхэ мэтээр тэдэ асуунад...

Энэ машинаар модо сабшажа болохо гү? — гэжэ юумые ехээр hонирходог Люда Аюшеева асууна.

—«Люда, ши юу хэлэнэш, харин модые hүхөөр отолдог юмэл!... — гэжэ Женя Смагин түрүүлэн хэлэнэ.

Зүгөөр аянша-багашуул үдэр ерэхэ тудам өөhэдынгөө ухаан мэдэрэлые баяжуулна. Тэдэндэ хараhан лэ юумэн hонирхолтой байна.

Сэлэнгэ мүрэнэй үзэсхэлэн гоё эрьедэ Ошурково тосхоной оршондо Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой № 15 ба № 34 хүүгэдэй садта хүмүүжүүлэгдэгшэд амаржа байдаг юм.

Мэргэжэлтэй хүмүүжүүлэгшэдэй хүтэлбэри доро тэдэнэр оршон тойрон байгаа байгаалиин баялигуудтай танилсана. Сэбэр агаар, тунгалаг уhан, наранай элшэ, аяншаг[...]ганууд, хүхюун наадан ба амта[...] эдеэ хоол—эдэ бүгэдэ тэдэнэй h[...]наар амархада туhална. Ама[...]тын үдэрнүүдтэ тэдэнэй гэртэ[...] ерэжэ, мүн лэ сүлөөтэй сагаа [...] бүүдээрээ хамта үнгэргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хүүгэд үгл[...]нэйнгөө сай ууна байна. 2. Э[...] натуралист Люда Аюшеева Н[...] Седых хоёр таршаа бариба. 3. К[...] хозой хонишон А. Батышева [...]ша багашуулда колхозойнгоо [...]малые харуулжа байна.

М. Минее[в]

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-33, партийной жизни, с[...]ского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для ме[...] переговоров—16.

Н—00613. Типография отдела издательств и полиграфической п[...] ССР.